

Akadémiai Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia Hivatalos Lapja

Kiadja:

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TITKÁRSÁGA

Budapest, 2019. július 26.

Személyi rész	Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíjak átadása (2019)	66
Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa 2019. június 5-i határozatai		67
Tájékoztató	a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaitéléséről	69
Fogadóóra	a Magyar Tudományos Akadémia főtitkáránál	70

KÖRNYEZETVÉDELMI TUDOMÁNYOS IFJÚSÁGI PÁLYADÍJAK ÁTADÁSA (2019)

A Magyar Tudományos Akadémia – a Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíj Kuratóriuma javaslata alapján – a Környezetvédelmi Világnaphoz kapcsolódva, a tudományos élet területén dolgozó fiatal kutatók eredményeinek elismerésére létrehozott Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíjban részesítette:

az élő környezettudomány témakörben;

Sonkoly Juditot,
az MTA-Debreceni Egyetem Lendület Funkcionális
és Restaurációs Ökológiai Kutatócsoportjának tudományos
segédmunkatársát

„A biodiverzitás és a domináns fajok szerepe a biomassza-termelés meghatározásában” című pályamunkájáért, amelynek alapját egy elsőszerezős, a Scientific Reportsban angol nyelven megjelent tanulmány képezi. A pályamunka a növényközösségekben végbemenő biodiverzitás- és szerkezetváltozások biomassza-termelésére kifejtett hatásainak megértéséhez járul hozzá. Számos vizsgálat foglalkozott már a fajgazdagság, illetve a biodiverzitás biomassza-termelésre gyakorolt hatásaival, azonban bizonyos funkcionális jellemzők hatásai még nem kellően feltártak, így a pályamunka ezen ismerethiány enyhítését célozta meg. Az eredmények alapján a növényközösségek biomassza-termelésének fenntartásához kulcsfontosságú a biodiverzitás megőrzése, így a vizsgálat a biodiverzitás védelme és az elméleti ökológia szempontjából is kiemelt jelentőségű, valamint eredményei segítséget nyújthatnak a természetvédelmi prioritások minél pontosabb meghatározásához, így a gyakorlati természetvédelemben is jól alkalmazhatók,

az élettelen környezettudomány témakörben;

Kmetty Ákost,
az MTA-Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem Kompozittechnológiai Kutatócsoport
tudományos munkatársát

a „Kémiai habképző szerekkel habosított politejsav alapú bio-habok fejlesztése és jellemzése” című pályamunkájáért, amelynek alapját egy elsőszerezős, az Applied Sciencesben angol nyelven megjelent tanulmány képezi. A pályamű, napjaink egyik feltörekvő, megújuló erőforrás alapú és biológiai

úton lebontható polimerének, a politejsavnak a kémiai úton történő habosíthatóságával foglalkozik. A pályamunkában célzottan poliészterhez ajánlott exoterm és endoterm típusú kémiai habképző szerek széles körű jellemzésére és politejsavra gyakorolt hatásuk feltárására került sor. A kísérleti munka rámutat az alkalmazható kémiai habképző szerek típusára és alkalmazható feldolgozási hőmérséklet-tartományokra. Morfológiai, mechanikai és mikroszkópi vizsgálatok alkalmazásával a politejsav alapú habstruktúrák széles körű jellemzését végezték el, amely nagyban hozzájárulhat ezen anyagokból gyártott környezetbarát habtermékek – például: a dinamikus védelemként szolgáló párnázó habok, vagy az egyszer használatos elektronikai termékeket csomagoló habok – elterjedéséhez és továbbfejlesztéséhez. Kmetty Ákos kutatói munkája mellett, széles körű felsőoktatási tevékenységet is kifejt a pályamű témakörében,

a környezettudomány társadalmi vonatkozásai témakörben;

Várad Ággest,
az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
Jogtudományi Intézetének tudományos munkatársát

„Az Aarhusi Egyezmény értelmezésének egyes kérdései az Európai Unió Bíróságának gyakorlatában” című pályamunkájáért, amely a tudományterület egyik hazai rangos folyóiratában, az Állam- és Jogtudományban egyszerűsített tanulmányként jelent meg. A pályázó kutatásai során kezdetektől intenzíven foglalkozik az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés kérdésével környezeti ügyekben. A pályamunka újszerű adalékokkal járul hozzá a tudományos vitához, mivel középpontjába azt a kérdést helyezi, hogy a környezeti ügyekben való társadalmi részvétel nemzetközi és uniós jogban egyaránt elismert alapelve hogyan jelenik meg a jogalkalmazói gyakorlatban. Az Európai Unió Bíróságának kifejezetten és közvetlenül az Aarhusi Egyezményre hivatkozó döntéseit elemzi annak érdekében, hogy megállapítsa, milyen elvek mentén értelmezi az uniós bíróság az Egyezményt. A pályamű a környezet védelmével kapcsolatos kutatásokat újszerű következtetésekkel bővíti, a jogtudomány és a környezetvédelem szempontjából egyaránt. Megállapításai sokszínűen használhatók az alapkutatásban, a jogalkotásban, a jogalkalmazásban, illetve a jogi oktatásban is egy globális, uniós és tagállami szinten egyaránt kiemelt figyelemre számot tartó kérdés-körben.

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsa
2019. június 5-i (AKT 4/2019)
határozatai

Napirend:

1. Az Eötvös 2020+ vitaanyag megtárgyalása
2. 2019. II. félévétől megüresedő tagintézeti igazgatói álláshelyekre benyújtott pályázatok véleményezése:
 - MTA Agrártudományi Kutatóközpont
 - 2.1. Állatorvos-tudományi Intézet
 - 2.2. Talajtani és Agrokémiai Intézet
MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont
 - 2.3. Földrajztudományi Intézet
 - 2.4. Földtani és Geokémiai Intézet
 - 2.5. Geodéziai és Geofizikai Intézet
 - 2.6. Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet
MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont
 - 2.7. Kisebbségkutató Intézet
 - 2.8. Politikatudományi Intézet
 - 2.9. Szociológiai Intézet
MTA Természettudományi Kutatóközpont
 - 2.10. Szerves Kémiai Intézet
MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont
 - 2.11. Szilárdtestfizikai és Optikai Intézet
3. A külső tanácsadó testületek megújítása
4. A 2014-ben megalakult Lendület-kutatócsoportok záróbeszámolóinak értékeléséről, az akadémiai kutatócsoportok véglegesítéséről szóló szakbizottsági javaslatok megvitatása
5. Az AKT 2019. második félévi munkatervének elfogadása
6. Egyebek

AKT 1/1/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának (AKT) tagjai megismerték az Eötvös 2020+ vitaanyagot, és 10 igen szavazattal, egyhangúlag tudomásul vették az abban foglaltakat.

AKT 1/2/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai megismerték az Eötvös 2020+ vitaanyaggal kapcsolatos szakbizottsági véleményeket, és 10 igen szavazattal, egyhangúlag tudomásul vették azokat.

AKT 2/1/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Állatorvos-tudományi Intézetében 2019. július 1-től 2020. október 31-ig Magyar Tibor kapjon igazgatói megbízást 1 év 4 hónapos időtartamra.

AKT 2/2/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Talajtani és Agrokémiai Intézetében

2019. július 1-től 2022. június 30-ig Szabó József András kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/3/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földrajztudományi Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Kocsis Károly kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/4/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Demény Attila kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/5/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Geodéziai és Geofizikai Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Kovács István János kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/6/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Szabó Róbert kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/7/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Papp Z. Attila kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/8/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Sebők Miklós kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/9/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézetében 2019.

július 1-től 2022. június 30-ig Csizmady Adrienne kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 2/10/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Természettudományi Kutatóközpont Szerves Kémiai Intézetében Soós Tibor igazgatói megbízását 2019. július 1-től 2020. december 31-ig meghosszabbítsák 1,5 éves időtartamra.

AKT 2/11/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag javasolják, hogy az Akadémia elnöke egyetértését adja ahhoz, hogy az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont Szilárdtestfizikai és Optikai Intézetében 2019. július 1-től 2022. június 30-ig Domokos Péter kapjon igazgatói megbízást 3 éves időtartamra.

AKT 3/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az MTA önálló kutatóintézetei és kutatóközpontjai külső tanácsadó testületeibe a kutatóhelyek főigazgatóinak véleménye alapján javasolt KTT jelöltek névsorát az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 11 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták. A testület elnökét és tagjait az Akadémia elnöke kéri fel.

A külső tanácsadó testületek AKT által elfogadott, javasolt tagjai kutatóhelyenként:

MTA Atommagkutató Intézet: Muhsin N. Harakeh, Kiss Ádám
MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézet: Barry Everitt, Gareth Leng

MTA Nyelvtudományi Intézet: Pléh Csaba

MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet: Klaus Schmidt

MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet: Pap László

MTA Agrártudományi Kutatóközpont: Csákiné Michéli Erika

MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont: Rédei Miklós

MTA Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont: Sierd Cloetingh, Donald Kurtz

MTA Energiatudományi Kutatóközpont: Hervé Bernard

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont: Ichiro Iwasaki, Michael Landesmann

MTA Ökológiai Kutatóközpont: Józsa János Balázs, Tóthmérész Béla

MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpont: Johannes Messinger

MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont: Enyedi Zsolt, Michael Stewart

MTA Természettudományi Kutatóközpont: Acsády László, Novák Béla

MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont: Thomas Klinger, Zimányi Gergely.

AKT 4/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai megismerték és 10 igen szavazattal, egyhangúlag jóváhagyták a 2014. évben alakult Lendület-kutatócsoportok záróbeszámolóinak értékeléséről szóló tájékoztatót.

AKT 5/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták a Testület 2019. második félévi munkatervét.

Ügyrendi határozatok

AKT Ü 1/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták, hogy a titkos szavazások lefolytatásához felállítandó szavazatszámoló bizottság elnöke Váncza József, tagjai pedig Kovács Zoltán és Pintéerné Szabó Katalin legyenek.

AKT Ü 2/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták a napirendet.

AKT Ü 3/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták, hogy az ülés emlékeztetőjét Deli Mária és Kamarás Katalin hitelesítse.

AKT Ü 4/4/2019 (VI. 05.) határozat

Az Akadémiai Kutatóintézetek Tanácsának tagjai 10 igen szavazattal, egyhangúlag elfogadták, hogy a kutatóközpontok és önálló kutatóintézetek külső tanácsadó testületei AKT által jelölt tagjaira mint listára szavazzanak.

T Á J É K O Z T A T Ó

a Magyar Tudományos Akadémia doktora cím odaítéléséről

A Magyar Tudományos Akadémia Doktori Tanácsa 2019. június 28-i ülésén a doktori címet a következő személyek részére ítélte oda:

BADÓ ATTILA

„A bírói függetlenség egyes garanciális elemeinek összehasonlító vizsgálata” című munkája alapján,

BAKONYI TAMÁS

„Csípőszúnyogok közvetítette flavivírus fertőzések Európában” című munkája alapján,

BENCs LÁSZLÓ

„Beltéri és kültéri aeroszolok összetételének és forrásának vizsgálata” című munkája alapján,

BÓNUS TIBOR

„A másik titok (Kosztolányi Dezső: Édes Anna)” című munkája alapján,

BUGÁR M. ISTVÁN

„A teológia kezdetei – a jánosi tradícióban: A Melitón- és a Hippolütosz-dosszié” című munkája alapján,

CSŐSZ SÁNDOR

„Kvantitatív morfológiai módszerek fejlesztése és alkalmazása hangya-taxonómiai vizsgálatokban” című munkája alapján,

DITRÓI FERENC

„Töltöttrészecske gyorsítók alkalmazása radioaktív izotópok előállítására, analitikai, orvostudományi és ipari célokra” című munkája alapján,

ELEKES MÁRTON

„A halmazelmélet és az analízis találkozása” című munkája alapján,

KÖTELES FERENC

„Szomatoszenzoros amplifikáció. Elméleti és gyakorlati vonatkozások” című munkája alapján,

LAKATOS LÓRÁNT

„Virális RNS silencing szupresszorok működési mechanizmusai” című munkája alapján,

MARÓTI ATTILA

„Véges lineáris csoportok kombinatorikai vonatkozásai” című munkája alapján,

PECSENYE KATALIN

„Védett lepkék populációinak genetikai diverzitása” című munkája alapján,

SCHEIN GÁBOR

„Füst Milán” című munkája alapján,

SÁNTHA MIKLÓS

„Betegségek modellezése transzgenikus egerekkel” című munkája alapján,

SZÉKELY ANNA

„Pszichogenetikai endofenotípusok vizsgálata” című munkája alapján,

TIMÁR GÁBOR

„A Föld alakjának ismerettörténete – az archív térképek georeferálásának geofizikai alapja” című munkája alapján,

TÓTH ÁGNES

„Németek Magyarországon (1950–1970)” című munkája alapján,

VARGA ZOLTÁN

„Feszültség-függő ioncsatornák kapuzása és kölcsönhatása skorpió toxinokkal” című munkája alapján,

VELLEDITS FELICITÁSZ

„Középső-triász karbonátplatformok fejlődése az Aggteleki-hegységben, az Északi-Mészkőalpokban és a Cirkum-Pannon-térségben” című munkája alapján.

FOGADÓÓRA

Török Ádám, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára minden csütörtökön – előzetes bejelentkezés alapján (tel.: 269-0114) – fogadóórát tart. Az Akadémia köztestületi tagjainak más időpontokban is rendelkezésére áll.

AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ, a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos lapja
A szerkesztésért felelős: az MTA Titkárság Jogi és Igazgatási Főosztálya
1051 Budapest, Nádor u. 7.

A kiadásért felelős az Akadémiai Kiadó Zrt. igazgatója.
Budapest, 2019
Szerkesztő: Tóth Anikó – Termékmenedzser: Egri Róbert
Megjelent: 1 (A/5) ív terjedelemben – HU ISSN 0865-9303

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Üzletág (Budapest VIII., Orczy tér 1.; postacím: 1008 Budapest).
Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, e-mailen (hirlapelofizetes@posta.hu)
és faxon (303-3440). További információ: 06 80/444-444.
Előfizetési díj egy évre 10020 Ft áfával. – Példányszámonkénti ára: 835 Ft áfával.

Printed in EU

